

آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: شیمی ۲	ساعت شروع:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۶	مدت امتحان: ۴۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	پایه یازدهم دوره متوسطه	تعداد صفحات: ۳ صفحه
آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی گروه آموزشی ماز			
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)		
نمره			

۱	<p>در هر یک از عبارتهای زیر، واژه درست را انتخاب کنید.</p> <p>(آ) هرچه واکنش پذیری عنصری بیشتر باشد، تمایل آن به ترکیب شدن «بیشتر / کمتر» است.</p> <p>(ب) از واکنش فلز آهن با محلول هیدروکلریک اسید، «$FeCl_2$ / $FeCl_3$» تولید می‌شود.</p> <p>(پ) غلظت گونه‌های فلزی در «ذخایر زمینی / کف اقیانوس‌ها» بیشتر از دیگری است.</p> <p>(ت) تأمین ماده اولیه و خام در تولید پاکت‌های کاغذی در شرایط «نسبتاً پایدار / ناپایدار» قرار دارد.</p>
۲	<p>درستی یا نادرستی هریک از عبارتهای زیر را مشخص کنید و شکل درست عبارتهای نادرست را بنویسید.</p> <p>(آ) مرحله دفع پاکت‌های کاغذی با روش بازیافت، برخلاف دفع کیسه‌های پلاستیکی با همان روش، باعث آلودگی محیط زیست نمی‌شود.</p> <p>(ب) نفت خام، مایع غلیظ سیاه رنگ یا قهوه‌ای متمایل به سبز از دل زمین بیرون کشیده می‌شود.</p> <p>(پ) آلکان‌ها، دسته‌ای از هیدروکربن‌ها هستند که در بین اتم‌های خود، فقط پیوند یگانه دارند.</p> <p>(ت) در استخراج فلز، درصد قابل توجهی از سنگ معدن به فلز تبدیل می‌شود.</p>
۳	<p>معادله موازنه نشده واکنش ترمیت به صورت زیر است. با توجه به آن به سؤالات پاسخ دهید.</p> $Al(s) + \gamma Fe_2O_3(s) \rightarrow Al_2O_3(s) + Fe(l)$ <p>(آ) معادله واکنش ترمیت را به صورت موازنه شده بنویسید.</p> <p>(ب) از آهن مذاب تولید شده برای انجام چه کاری استفاده می‌شود؟</p> <p>(پ) یکی از کاربردهای Fe_2O_3 را بنویسید.</p>
۴	<p>به سؤالات پاسخ کوتاه دهید.</p> <p>(آ) ساختار لوویس هیدروژن سیانید (HCN) را رسم کنید. در هر مولکول از آن، چند جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد؟</p> <p>(ب) در همه شرکت‌های فولاد جهان برای استخراج آهن از سنگ معدن آن، از (سدیم / کربن) استفاده می‌شود. دو دلیل برای آن ذکر کنید.</p> <p>(پ) نقش نخست نفت خام را در دنیای کنونی بنویسید.</p> <p>(ت) دو مزیت بازیافت فلزاتی مانند آهن را ذکر کنید.</p>
۵	<p>با توجه به ساختار مولکول‌های داده شده، به سؤالات پاسخ دهید.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> $\begin{array}{ccccccccc} C & - & C & - & C & - & C & - & C \\ & & & & & & & & \\ C & & & & & & & & C \end{array}$ <p>(۱)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(۲)</p> </div> </div> <p>(آ) کدام یک از دو ساختار (۱ یا ۲)، آلکانی راست‌زنجیر را نمایش می‌دهد. دلیل آن را ذکر کنید.</p> <p>(ب) فرمول پیوند - خط را برای ترکیب (۱) رسم کنید.</p> <p>(پ) نام عناصر تشکیل‌دهنده ترکیب (۲) را بنویسید.</p>
ادامه سؤالات در صفحه بعد	

مدت امتحان: ۴۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۶	ساعت شروع:	آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: شیمی ۲
تعداد صفحات: ۳ صفحه	پایه یازدهم دوره متوسطه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	نام و نام خانوادگی:
گروه آموزشی ماز			آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی
نمره	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)		

۱/۵	<p>در رابطه با اتم کربن (C) به سؤالات پاسخ دهید. (آ) موقعیت (شماره دوره و گروه) آن را در جدول تناوبی تعیین کنید. (ب) آرایش الکترونی آن را رسم کنید. (پ) اگر اتم کربن، یک پیوند دوگانه با اتم دیگری برقرار کند، با تشکیل چند پیوند یگانه به آرایش گاز نجیب می‌رسد؟</p>	۶
۱/۷۵	<p>بر اساس معادله $Ca(s) + 2H_2O(l) \rightarrow Ca(OH)_2(aq) + H_2(g)$ به سؤالات پاسخ دهید. (آ) فلز مصرف شده در این واکنش، جزء کدام منابع (تجدیدپذیر / تجدیدناپذیر) دسته‌بندی می‌شود؟ (ب) اگر نمونه‌ای ناخالص به جرم ۲۰۰ گرم از فلز کلسیم با مقدار کافی آب واکنش دهد و طی این فرآیند، ۶۷/۲ لیتر گاز هیدروژن در شرایط STP تولید شود، درصد خلوص نمونه کلسیم چقدر است؟ ($Ca = 40 \text{ g.mol}^{-1}$)</p>	۷
۱/۵	<p>با استفاده از واژه‌های داخل کادر، عبارت‌های زیر را کامل کنید. (برخی واژه‌ها اضافی است). استخراج - هماتیت - عملی - ۱۵۰ - کربن - بوکسیت - ۱۵۹ - سریع - فرسایش - کلسیم - کند - نظری</p> <ul style="list-style-type: none"> عنصر اصلی سازنده نفت خام، (آ)..... است. فلزها طی فرآیند (ب).....، که فرآیندی (پ)..... است به سنگ‌معدن خود تبدیل می‌شوند. هر بشکه نفت خام، هم‌ارز با (ت)..... لیتر است. به مقدار فراورده مورد انتظار در هر واکنش، مقدار (ث)..... گفته می‌شود. آهن در طبیعت به صورت کانه (ج)..... دیده می‌شود. 	۸
۲/۲۵	<p>نمونه‌هایی با مقدار مول برابر از سه فلز منیزیم، آهن و روی را در شرایط یکسان و در سه ظرف جداگانه، با مقدار کافی اسید واکنش می‌دهیم؛ به طوری که سرعت تولید گاز هیدروژن در ظرف حاوی منیزیم، از همه بیشتر و سرعت تولید آن در ظرف حاوی آهن از همه کمتر است. بر این اساس به سؤالات زیر پاسخ دهید. (آ) واکنش‌پذیری سه عنصر را با همدیگر مقایسه کنید. (ب) واکنش $Fe + MgO \rightarrow$ به صورت طبیعی انجام (می‌شود / نمی‌شود). برای آن دلیل ذکر کنید. (پ) اگر قطعه‌ای از فلز منیزیم با محلول روی کلرید واکنش دهد، می‌توان گفت که واکنش‌پذیری فرآورده‌ها از واکنش‌پذیری واکنش‌دهنده‌ها، (کمتر / بیشتر) است. (ت) تمایل به تشکیل کاتیون در فلز (منیزیم / روی) بیشتر بوده و نگهداری فلز (آهن / روی) در طبیعت دشوارتر است.</p>	۹
۲	<p>با توجه به واکنش $2Al(s) + 3CuSO_4(aq) \rightarrow 3Cu(s) + Al_2(SO_4)_3(aq)$؛ به سؤالات پاسخ دهید. (آ) اگر نمونه‌ای به جرم ۱۰۸ گرم از آلومینیم، بر اساس واکنش بالا با بازده ۲۵ درصد، بتواند با $CuSO_4$ واکنش دهد، چند گرم فلز مس طی این فرآیند تولید می‌شود؟ ($Al = 27, Cu = 64 \text{ g.mol}^{-1}$) (ب) به تدریج از شدت رنگ آبی محلول مس (II) سولفات، طی این واکنش کاسته می‌شود. دلیل آن را بنویسید.</p>	۱۰
۱/۵	<p>به سؤالات زیر پاسخ دهید. (آ) کدام یک (متان / اتانول)، سوخت‌سبز به شمار می‌رود؟ (ب) یکی از راه‌های تولید سوخت‌سبز را ذکر کنید. (پ) استخراج فلز (روی / مس) توسط گیاهان از نظر اقتصادی به صرفه است. چرا؟</p>	۱۱
ادامه سؤالات در صفحه بعد		

مدت امتحان: ۴۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۶	ساعت شروع:	آزمون شبیه‌ساز نهایی درس: شیمی ۲
تعداد صفحات: ۳ صفحه	پایه یازدهم دوره متوسطه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	نام و نام خانوادگی:
گروه آموزشی ماز			آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی
نمره	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)		ردیف

۰/۷۵	با توجه به تصاویر زیر که نمایش سه بعدی ساده‌ترین هیدروکربن را نشان می‌دهد، به سؤالات پاسخ دهید.	۱۲
	(آ) نام ساده‌ترین آلکان، (متان / اتان) بوده و تصویر (b / a)، مدل فضا پرکن آن را نمایش می‌دهد. (ب) تعداد الکترون‌های ظرفیتی در اتم مرکزی مولکول a، چقدر است.	
۲۰	موفق باشید.	

۱ H ۱/۰۰۸	راهنمای جدول دوره‌های عنصرها ۶ عدد اتمی C جرم اتمی میانگین ۱۲/۰۱																۲ He ۴/۰۰۳				
۳ Li ۶/۹۴۱	۴ Be ۹/۰۱۲															۵ B ۱۰/۸۱	۶ C ۱۲/۰۱	۷ N ۱۴/۰۱	۸ O ۱۶/۰۰	۹ F ۱۹/۰۰	۱۰ Ne ۲۰/۱۸
۱۱ Na ۲۲/۹۹	۱۲ Mg ۲۴/۳۱															۱۳ Al ۲۶/۹۸	۱۴ Si ۲۸/۰۹	۱۵ P ۳۰/۹۷	۱۶ S ۳۲/۰۷	۱۷ Cl ۳۵/۴۵	۱۸ Ar ۳۹/۹۵
۱۹ K ۳۹/۱۰	۲۰ Ca ۴۰/۰۸	۲۱ Sc ۴۴/۹۶	۲۲ Ti ۴۷/۸۷	۲۳ V ۵۰/۹۴	۲۴ Cr ۵۲/۰۰	۲۵ Mn ۵۴/۹۴	۲۶ Fe ۵۵/۸۵	۲۷ Co ۵۸/۹۳	۲۸ Ni ۵۸/۶۹	۲۹ Cu ۶۳/۵۵	۳۰ Zn ۶۵/۳۹	۳۱ Ga ۶۹/۷۲	۳۲ Ge ۷۲/۶۴	۳۳ As ۷۴/۹۲	۳۴ Se ۷۸/۹۶	۳۵ Br ۷۹/۹۰	۳۶ Kr ۸۳/۸۰				

نام و نام خانوادگی:	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۶	مدت امتحان: ۴۰ دقیقه
آزمون شبیه‌ساز نهایی		گروه آموزشی ماز	
ردیف	پاسخ‌نامه	نمره	

۱

مصاحف شو:

(آ) بیشتر (۰/۲۵) ص ۲۱ (ب) $FeCl_2$ (۰/۲۵) ص ۲۴ (پ) کف اقیانوس‌ها (۰/۲۵) ص ۲۶ (ت) نسبتاً پایدار (۰/۲۵) ص ۲۹

نقشه نهایی:

آسون‌ترین قسمت هر امتحان تشریحی، بدون شک سؤالات انتخابی است. فقط به عبارتها دقت کنید که دام تستی نداشته باشن و خدایی نکرده نمره‌ای ازتون کم نشه. همچنین مبحث مربوط به چرخه عمر پاکت‌های کاغذی و کیسه‌های پلاستیکی، جزء مباحث جدید شیمی یازدهم و تو چاپ جدید به کتاب اضافه شده. مطالب مربوط به اون رو خوب بخونید؛ چون احتمال زیادی داره که ازش تو امتحان نهایی سؤال بیاد.

بررسی دقیق‌تر:

(ب) آهن دارای دو نوع یون با نمادهای Fe^{2+} و Fe^{3+} است. فلز آهن می‌تواند با اسید واکنش دهد و گاز هیدروژن تولید کند. همچنین طی این واکنش، ترکیبی یونی (نمک) حاصل می‌شود که در آن آهن با ظرفیت کمتر خود (Fe^{2+}) حضور دارد. واکنش بین آهن با هیدروکلریک‌اسید به‌صورت زیر است:

$$Fe(s) + 2HCl(aq) \rightarrow FeCl_2(aq) + H_2(g)$$

(پ) غلظت اکثر گونه‌های فلزی در کف اقیانوس‌ها بیشتر از منابع زمینی است. این منابع در اعماق دریاها و اقیانوس‌ها در بعضی مناطق، به صورت کلوخه‌ها و پوسته‌های غنی از فلزاتی مانند منگنز، کبالت، آهن، نیکل، مس و ... و در برخی مناطق دیگر به صورت سولفیدهای چندین فلز واسطه هستند.

۲

مصاحف شو:

(آ) نادرست (۰/۲۵) - مرحله دفع کیسه‌های پلاستیکی و پاکت‌های کاغذی حتی با روش بازیافت نیز باعث آلودگی محیط زیست می‌شود (۰/۲۵). ص ۲۹ (پ) درست (۰/۲۵) ص ۳۳ (ت) نادرست (۰/۲۵) - در استخراج فلز تنها درصد کمی از سنگ‌معدن به فلز تبدیل می‌شود (۰/۲۵). ص ۲۸

چرخه عمر پاکت‌های کاغذی:

از بین بردن درختان از بین بردن زیستگاه جانداران

تأثیر ماده خام بر روی محیط

مرحله تولید

پاکت‌های کاغذی

ماده اولیه

درختان (تأمین نسبتاً پایدار)

تأثیر حمل و نقل ماده خام

مرحله مصرف

آلودگی محیط زیست

۱) دفن کردن: تجزیه می‌شود، ولی متان تولید می‌کند
۲) سوزاندن زباله: انتشار گازهای گلخانه‌ای
۳) بازیافت: حمل و نقل پسماند (آلودگی محیط)

۳

مصاحف شو:

(آ) معادله موازنه شده واکنش:

$$2Al(s) + Fe_2O_3(s) \rightarrow Al_2O_3(s) + 2Fe(l) \quad (1)$$

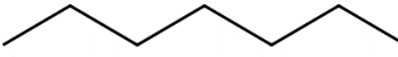
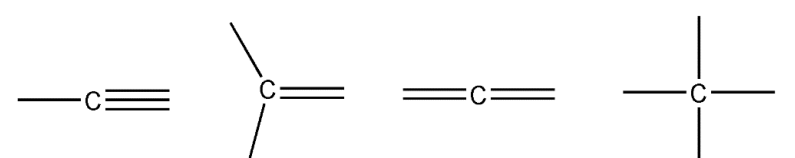
راهنمای مصحح: به هر یک از ضرایب استوکیومتری، (۰/۲۵) نمره تعلق گیرد. ص ۲۴

(ب) از آهن مذاب تولید شده برای جوش دادن خطوط راه‌آهن استفاده می‌شود. (۰/۵) ص ۲۴

(پ) به عنوان رنگ قرمز در نقاشی به کار می‌رود. (۰/۵) ص ۲۵

نقشه نهایی:

بچه‌ها سعی کنید واکنش‌هایی که تو متن کتابتون هستند و اسم دارن رو حتما حفظ کنید. مثلاً واکنش ترمیت رو حفظ باشید و حتی باید اینو بدونید که آهنی که تولید میشه، حالت فیزیکیش مذاب (مایعه) نه جامد.

<p>۲/۵</p>	<p style="text-align: right;">مصاحف شو: </p> <p>(آ) رسم ساختار لوویس (۰/۵): $H-C \equiv N:$ در هر مولکول از هیدروژن سیانید، ۱ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد. (۰/۲۵) ص ۳۲ (ب) کربن (۰/۲۵) - دسترسی به کربن آسان تر است (۰/۲۵) و صرفه اقتصادی بیشتری دارد. (۰/۲۵) ص ۲۱ (پ) منبع تأمین انرژی (۰/۵) ص ۳۰ (ت) ردپای کربن دی‌اکسید را کاهش می‌دهد (۰/۲۵) و سبب کاهش گرمایش جهانی می‌شود. (۰/۲۵) ص ۲۸</p> <p>راهنمای مصحف: برای مورد (ت)، مطابق متن کتاب درسی برای دو کاربرد دیگر از جمله « به توسعه پایدار کشور کمک می‌کند یا گونه‌های زیستی کمتری را از بین می‌برد » نمره منظور فرمایید.</p> <p>بررسی دقیق تر: (پ) برای بررسی این مورد می‌توان از متن کتاب درسی بهره گرفت: حل مشکل حمل و نقل از شهری به شهر دیگر یا از کشوری به کشور دیگر و ساخت داروهای تازه برای درمان بیماری‌های گوناگون، از جمله خبرهایی بود که دانشمندان بعد از شناخت مواد موجود در نفت خام به آن پی بردند. امروزه نفت خام دو نقش اساسی را ایفا می‌کند. نقش نخست آن (بیشتر از ۹۰ درصد)، منبع تأمین انرژی بوده و نقش دوم (کمتر از ۱۰ درصد)، ماده اولیه برای تأمین بسیاری از مواد و کالاهایی است که در صنایع گوناگون از آن‌ها استفاده می‌شود.</p> <p style="text-align: right;">استخراج آهن از سنگ معدن آن: </p> <p>برای استخراج آهن از عناصری مثل سدیم، کربن و ... که واکنش‌پذیری بیشتری نسبت به آهن دارند استفاده می‌شود. به دلیل این که دسترسی به کربن آسان تر بوده و صرفه اقتصادی بیشتری نسبت به سدیم دارد، فرآیند استخراج آهن در فولاد مبارکه همانند همه شرکت‌های فولاد جهان به وسیله کربن که نافلز جامد و شکننده است، مطابق واکنش زیر انجام می‌شود:</p> $2Fe_2O_3(s) + 3C(s) \rightarrow 4Fe(s) + 3CO_2(g)$ <p>سنگ معدن آهن Fe_2O_3 به همراه ناخالصی است که به آن هماتیت می‌گویند.</p>	<p>۴</p>
<p>۱/۲۵</p>	<p style="text-align: right;">مصاحف شو: </p> <p>(آ) ساختار ۱ (۰/۲۵) - چون در ساختار ۱، هر اتم کربن فقط به یک یا دو اتم کربن دیگر متصل است. (۰/۵) (یا هیچ اتم کربنی به سه یا چهار اتم کربن اتصال ندارد.) (ب) رسم فرمول پیوند - خط ترکیب ۱ (۰/۵):</p> <p>(پ) کربن (۰/۲۵) و هیدروژن (۰/۲۵) ص ۳۳ و ۳۴</p> <p style="text-align: right;">تشخیص آلکان‌های راست‌زنجیر و شاخه‌دار: </p> <p>در برخی از آلکان‌ها، اتم‌های کربن می‌توانند پشت سر هم و همانند یک زنجیر به هم متصل باشند. به این آلکان‌ها، آلکان‌های راست‌زنجیر می‌گویند. در این آلکان‌ها هر اتم کربن به یک یا دو اتم کربن دیگر متصل است. برای مثال در ساختار بوتان با فرمول مقابل، اتم کربن شماره ۱، به یک اتم کربن دیگر متصل بوده، در حالی که اتم کربن شماره ۲، به دو اتم کربن دیگر متصل است.</p> $C^1 - C^2 - C - C$ <p>در برخی دیگر از آلکان‌ها که با نام آلکان‌های شاخه‌دار شناخته می‌شوند، به زنجیر اصلی کربنی، شاخه‌های فرعی متیل، اتیل و ... متصل می‌شوند. در این آلکان‌ها برخی اتم‌های کربن به سه یا چهار اتم کربن دیگر متصل‌اند. برای مثال در آلکانی با ساختار روبه‌رو، اتم کربن شماره ۱، به چهار اتم کربن دیگر و اتم کربن شماره ۲، به سه اتم کربن دیگر متصل است.</p> $C - C^1 - C - C^2 - C$	<p>۵</p>
<p>۱/۵</p>	<p style="text-align: right;">مصاحف شو: </p> <p>(آ) کربن در گروه ۱۴ و دوره دوم جدول تناوبی جای دارد (۰/۵) (ب) آرایش الکترونی کربن: $C: [He]2s^2 2p^2$ یا $C: \frac{1s^2 2s^2 2p^2}{(۰/۷۵)}$ (پ) ۲ پیوند یگانه (۰/۲۵) ص ۳۱</p> <p>بررسی دقیق تر: (پ) می‌دانیم که هر اتم کربن می‌تواند با تشکیل ۴ پیوند اشتراکی به پایداری برسد. این پیوندها می‌توانند یگانه، دوگانه و یا سه‌گانه باشند. انواع پیوندهایی که هر اتم کربن می‌تواند در ترکیب با سایر عناصر تشکیل دهد را در شکل زیر آورده‌ایم:</p> 	<p>۶</p>

نمونه سؤالات در رابطه با اتم کربن:

- (۱) در گروه ۱۴ و دوره دوم جدول تناوبی جای دارد.
- (۲) در دمای اتاق، به حالت جامد بوده و نافلزی کدر و شکننده است.
- (۳) فقط در تشکیل پیوند اشتراکی می‌تواند شرکت کند و هیچ یون تک اتمی ندارد.
- (۴) با اینکه نافلز است، ولی رسانای جریان الکتریکی است.
- (۵) ترکیب‌های شناخته شده از آن، بیشتر از کل ترکیب‌های شناخته شده از سایر عناصر جدول دوره‌ای است. (اتم کربن می‌تواند با اتم عناصر هیدروژن، اکسیژن، نیتروژن، گوگرد و فسفر به شیوه‌های گوناگونی متصل شده و مولکول‌های زیادی از مواد، مانند کربوهیدرات‌ها، چربی‌ها، آمینواسیدها، آنزیم‌ها، پروتئین‌ها و ... را بسازد. همچنین اتم‌های کربن، می‌توانند با شیوه‌های گوناگون به یکدیگر متصل شوند و دگرشکل‌هایی مانند گرافیت و الماس را به وجود بیاورند.)
- (۶) هر اتم از آن، ۴ الکترون ظرفیتی دارد و جزء عناصر دسته p به حساب می‌آید.
- (۷) اصلی‌ترین عنصر سازنده نفت خام است.
- (۸) می‌تواند با تشکیل پیوندهای اشتراکی یگانه، دوگانه و سه‌گانه با خود و سایر اتم‌ها، در ترکیب‌های مولکولی شرکت کند.
- (۹) از یکی از ایزوتوپ‌های آن یعنی $^{12}_6C$ ، به عنوان مقیاس جرم اتمی استفاده می‌شود.

۱/۷۵ ۷

مصحح شو:

آ) تجدیدنظیر (۰/۲۵) ص ۲۷

ب) ابتدا جرم خالص نمونه کلسیم را به دست می‌آوریم:

$$? g Ca = \frac{67/2 L H_2}{(0/25)} \times \frac{1 mol H_2}{22/4 L H_2} \times \frac{1 mol Ca}{1 mol H_2} \times \frac{40 g Ca}{1 mol Ca} = \frac{120 g}{(0/25)}$$

اکنون می‌توان درصد خلوص را محاسبه کرد:

$$23 \quad \frac{120}{200} \times 100 = 60 \Rightarrow \text{درصد خلوص} = \frac{\text{جرم ماده خالص}}{\text{جرم ماده ناخالص}} \times 100 = \frac{120}{200} \times 100 = 60 \quad \text{ص ۲۳}$$

نقشه نهایی:

حتما در امتحان نهایی، فرمول‌های مربوط به درصد خلوص و بازده درصدی را بنویسید؛ چون به خود فرمول‌ها نمره می‌دن. همچنین سؤالات مربوط به بازده درصدی و درصد خلوص، جزء جدانشدنی امتحان نهایی و حتی کنکوره. در امتحان نهایی، باید با روش کسر تبدیل سؤالات را حل کرد و از به کار بردن روش تناسب پرهیز کرد.

درصد خلوص و مسائل آن:

در صنعت و آزمایشگاه اغلب واکنش‌دهنده‌ها ناخالص هستند، به این معنا که مقداری ناخالصی در آن‌ها یافت می‌شود. در نتیجه برای بیان میزان خلوص بودن یک ماده از درصد خلوص استفاده می‌شود. فرمول درصد خلوص به صورت زیر است:

$$\text{درصد خلوص} = \frac{\text{جرم ماده خالص}}{\text{جرم ماده ناخالص}} \times 100$$

در این فرمول منظور از جرم ماده ناخالص، جرم کل ماده است و از مجموع جرم ماده خالص و جرم ناخالصی موجود در نمونه، به دست می‌آید؛ بنابراین، اگر درصد خلوص ماده‌ای ۱۰۰ درصد نباشد، همواره جرم مقدار ناخالص (کل) بیشتر از جرم ماده خالص است. **نکته:** واحد جرم مواد در صورت و مخرج کسر باید یکسان باشد و نیازی نیست حتماً برحسب گرم باشد.

۱/۵ ۸

مصحح شو:

آ) کربن (۰/۲۵) ص ۳۱

ت) ۱۵۹ (۰/۲۵) ص ۳۰

ب) فرسایش (۰/۲۵) ص ۲۷

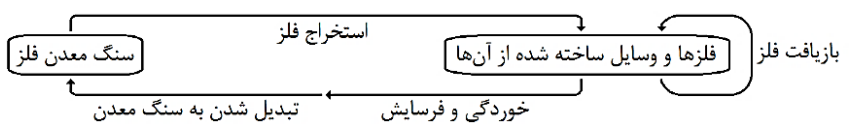
ث) نظری (۰/۲۵) ص ۲۳

پ) کند (۰/۲۵) ص ۲۷

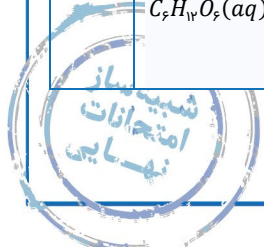
ج) هماتیت (۰/۲۵) ص ۲۳

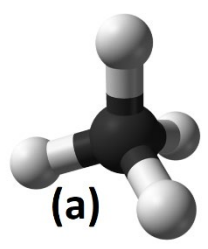
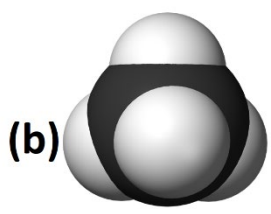
بررسی دقیق‌تر:

ب و پ) فلزها طی فرآیند فرسایش و خوردگی که فرآیندی کند است، به سنگ معدن تبدیل می‌شوند. در نتیجه آهنگ بازگشت فلز به طبیعت بسیار کند بوده و به همین علت فلزها، جزء منابع تجدیدنپذیر هستند. شکل زیر فرآیند استخراج فلز از طبیعت و برگشت آن به طبیعت را نشان می‌دهد:

<p>۲/۲۵</p>	<p style="text-align: right;">۹</p> <p style="text-align: right;"> مصحح شو:</p> <p>(آ) ترتیب واکنش پذیری سه عنصر به صورت زیر است:</p> <p style="text-align: center;">$Mg > Zn > Fe$ یا آهن > روی > منیزیم</p> <p>(ب) نمی شود (۰/۲۵) - زیرا واکنش پذیری فلز آهن از واکنش پذیری فلز منیزیم کمتر بوده و آهن نمی تواند جای منیزیم را در ترکیب های مربوط به آن بگیرد. (۰/۵)</p> <p>(پ) کمتر (۰/۲۵) ت) منیزیم (۰/۲۵) - روی (۰/۲۵) ص ۲۱</p> <p style="text-align: right;"> ۲۰ شو</p> <p style="text-align: center;">میزان واکنش پذیری عناصر، فاکتوری برای انجام واکنش ها:</p> <p>واکنش پذیری هر عنصر به معنای تمایل اتم آن به انجام واکنش شیمیایی است. واکنش پذیری فلز سدیم بیشتر از فلز آهن است؛ پس سدیم می تواند به طور طبیعی، فلز آهن را از ترکیبات آن خارج کند. برای مثال واکنش زیر به طور طبیعی انجام می شود:</p> $2Na(s) + FeO(s) \rightarrow Na_2O(s) + Fe(s)$ <p>چون واکنش پذیری سدیم بیشتر از آهن است، فلز آهن نمی تواند سدیم را از ترکیبش به صورت طبیعی خارج کند. به عنوان مثال:</p> $Na_2O(s) + Fe(s) \rightarrow$ <p>واکنش نمی دهد</p> <p>به طور کلی می توان گفت که در هر واکنش شیمیایی که به طور طبیعی انجام می شود، واکنش پذیری فراورده ها کمتر از واکنش دهنده ها است.</p>	<p>۹</p>
<p>۲</p>	<p style="text-align: right;">۱۰</p> <p style="text-align: right;"> مصحح شو:</p> <p>(آ) ابتدا مقدار نظری مس را به دست می آوریم:</p> $? g Cu = 10.8 g Al \times \frac{1 mol Al}{27 g Al} \times \frac{3 mol Cu}{2 mol Al} \times \frac{64 g Cu}{1 mol Cu} = \frac{384 g}{(0/25)}$ <p>اکنون می توان مقدار عملی مس را نیز به دست آورد:</p> $96 g = \text{مقدار عملی} \Rightarrow 25 = \frac{\text{مقدار عملی}}{384} \times 100 \Rightarrow \frac{\text{مقدار نظری}}{\text{مقدار عملی}} \times 100 = \text{بازده درصدی}$ <p>(ب) مس (II) سولفات ($CuSO_4$)، جزء واکنش دهنده های این واکنش به حساب می آید و به مرور زمان غلظت آن کاهش می یابد؛ در نتیجه با گذشت زمان از شدت رنگ آبی محلول کاسته می شود (۰/۵). ص ۲۳</p> <p style="text-align: right;"> ۲۰ شو</p> <p style="text-align: center;">بازده درصدی واکنش و مسائل آن:</p> <p>بسیاری از واکنش ها با آن بازده یا راندمانی که ما می خواهیم پیشرفت نمی کنند و معمولاً مقدار فراورده های به دست آمده در عمل، کمتر از مقدار فراورده هایی است که ما انتظار داریم تولید شوند، به همین دلیل برای بیان پیشرفت واکنش از کمیتی به نام بازده درصدی استفاده می شود. به مقدار فراورده مورد انتظار در هر واکنش، مقدار نظری می گویند که از محاسبات استوکیومتری به دست می آید. به مقدار فراورده ای که در عمل تولید می شود، مقدار عملی می گویند. فرمول بازده درصدی یک واکنش به صورت زیر است:</p> $\text{بازده درصدی واکنش} = \frac{\text{مقدار عملی}}{\text{مقدار نظری}} \times 100$ <p>در اغلب واکنش های شیمیایی، مقدار فراورده ای که در عمل به دست می آید (مقدار عملی)، کمتر از مقدار نظری است در نتیجه بازده اغلب واکنش های شیمیایی کمتر از ۱۰۰ درصد است.</p> <p>توجه: در محاسبه های استوکیومتری با روش کسر تبدیل، باید مقدار نظری، وارد محاسبات کسر تبدیل شود.</p>	<p>۱۰</p>
<p>۱/۵</p>	<p style="text-align: right;">۱۱</p> <p style="text-align: right;"> مصحح شو:</p> <p>(آ) اتانول (۰/۲۵) ص ۲۳</p> <p>(ب) استفاده از بقایای گیاهانی مانند نیشکر، سیب زمینی و ذرت (۰/۵) ص ۲۳</p> <p>(پ) مس (۰/۲۵) - زیرا درصد فلز مس در سنگ معدن آن، کمتر از درصد فلز مس استخراج شده از خاکستر حاصل از سوزاندن یک کیلوگرم گیاه است (۰/۵). ص ۲۵</p> <p style="text-align: right;"> ۲۰ شو</p> <p style="text-align: center;">سوخت های سبز:</p> <p>در ساختار سوخت های سبز، علاوه بر اتم های کربن و هیدروژن، اتم اکسیژن نیز وجود دارد. یکی از این سوخت ها، الکی به نام اتانول (C_2H_5OH) است. یکی از راه های تهیه سوخت سبز استفاده از بقایای گیاهانی مانند نیشکر، سیب زمینی و ذرت است. از واکنش تخمیر بی هوازی گلوکز که به صورت زیر انجام می گیرد، به این منظور استفاده می شود:</p> $C_6H_{12}O_6(aq) \rightarrow 2C_2H_5OH(aq) + 2CO_2(g)$	<p>۱۱</p>

	<p>گیاه پالایی، روش برای استخراج فلزات:</p> <p>یکی از روش‌های بیرون کشیدن فلزها از لایه‌لای خاک استفاده از گیاهان (گیاه پالایی) است. به این منظور در معدن یا خاک دارای فلز، گیاهانی را می‌کارند که می‌توانند آن فلز را جذب کنند؛ سپس گیاه را برداشت کرده، می‌سوزانند و از خاکستر حاصل از آن، فلز را جداسازی می‌کنند.</p> <p>درصد فلز روی در سنگ معدن بیشتر از درصد فلز روی در یک کیلوگرم گیاه است، لذا روش گیاه پالایی برای فلز روی مناسب نیست. از طرفی، درصد فلز نیکل در سنگ معدن کمتر از درصد فلز نیکل در یک کیلوگرم گیاه است، با این حال استخراج نیکل نیز با این روش به علت قیمت کم نیکل صرفه اقتصادی ندارد. درصد فلزهای مس و طلا در سنگ معدن کمتر از درصد این فلزها در یک کیلوگرم گیاه است و همچنین این دو فلز قیمت بالایی نیز دارند؛ به همین علت استفاده از گیاهان برای استخراج این دو فلز صرفه اقتصادی بیشتری نسبت به استخراج آن‌ها از سنگ معدنشان دارد.</p>	
۰/۷۵	<p>۱۲</p> <p>مصاحبه شو: </p> <p>آ) متان (۰/۲۵) b - (۰/۲۵)</p> <p>ب) ۴ الکترون (۰/۲۵) ص ۳۱</p> <p>بررسی دقیق تر:</p> <p>آ) مدل گلوله و میله و مدل فضاپرکن دو مدل برای نمایش سه بعدی مولکول‌ها هستند. شکل a، مدل گلوله و میله و شکل b، مدل فضاپرکن مولکول متان را نمایش می‌دهد:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>(a)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(b)</p> </div> </div> <p>در مدل گلوله و میله، پیوندهای اشتراکی مشخص است، درحالی که در مدل فضاپرکن این پیوندها قابل تشخیص نیست.</p> <p>ب) اتم مرکزی در مولکول متان (CH_4)، کربن بوده و این اتم دارای ۴ الکترون ظرفیتی است.</p>	
۲۰	موفق باشید.	